

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

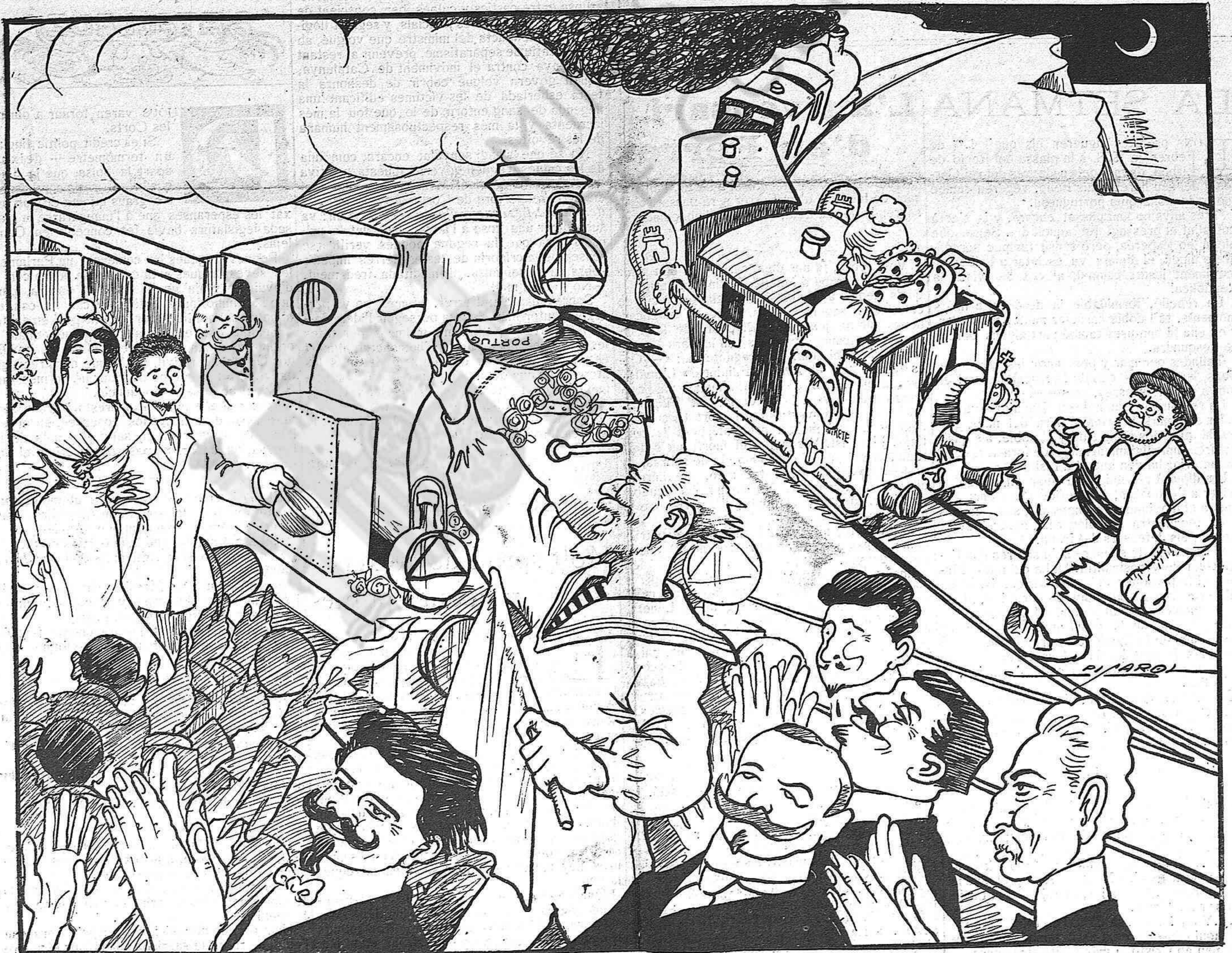
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

A PORTUGAL.—Un tren que marxa y un tren que arriba

¡VISCA LA REPÚBLICA!

VISCA LA REPÚBLICA!!

LA CAMPANA llensa avui al vent un repic joíós de glòria per la proclamació de la República portuguesa. Vessa dels nostres cors l'entusiasme davant l'esclat revolucionari de la nació germana, que ha enderrocat un trono de corrupció i ha clavat al cim del Palau reial la bandera republicana.

Y aquesta cordial alegria nostra es general a Barcelona, a Catalunya, a Espanya. El veinatge de Portugal y l'analogia que la situació d'aquella nació oferia ab la d'Espanya, ens han fet sentir ab tota sa tràgica intensitat la revolta lusitana. El nostre govern, excessivament poruc, ha volgut impedir que'ls sentiments del poble s'exteriorissin, y ha prohibit les manifestacions, els domassos y les banderes en celebració de la revolució portuguesa y de la proclamació de la República a Lisboa. Mes la ridícula prohibició del govern d'en Canalejas no ha pogut entebeir l'ardent simpatia del poble republicà envers els braus lluitadors que han posat un epileg revolucionari a les vergonyes d'una corrupta monarquia.

S'havia convertit el règim portuguès en lladronici permanent d'alts personatges. Reis, ministres y funcionaris robaven indignament el Tresor nacional, escarnint ab el tumulte de les seves disbauxes cíniques la miseria y l'enderremiment d'un poble. Cap consideració de prudència, ni tant sols l'instint de conservació, deturà als governants dinàstics. Se vessà tràgicament, fa dos anys y mitg, la sang del rei don Carles y del príncep hereu don Felip, y encara no hi hagué escarment. El dictador Joao Franco fugí, y ocuparen el seu lloc altres homes, no tant tirans, però més corromputs. El rei Manuel, un

pobre noi sense cap condició de caracter, quedà presoner de la reina mare, dona fanàtica, y de la camarilla palatina. Els escandols han anat succeintse l'un darrera l'altre...

Però ha vingut un dia en que'l poble ha dit: *Prou!* Perquè es aquest el suprem recurs dels ciutadans oprimits. Viuen en l'opressió y en l'oprobri molts dies, molts mesos, molts anys. Per fi arriba l'hora de la deslliuransa, y entre un solixent y un sol ponent imposa el poble la seva sobirania y cauen les institucions odiades pel país.

Quan es plena de fel, de sang y de llàgrimes la copa del dolor, una gota més la fa vessar. L'assassinat de l'ilustre diputat republicà Miguel Bombarda ha sigut la gota que ha fet vessar les amargures y les ires del poble portuguès. La revolució ha sigut sagnant. Molts hèroes han donat generosament les seves vides. Beneïda sigui la feconda sang dels màrtirs que moren pera que un poble visqui la vida de la llibertat y de la dignitat!

Ab tot el cor desitgem que la República portuguesa's consolidi. El nom dels patricis insignes que formen el nou govern es garantia d'ordre, d'avens y de prosperitat. Vagin les nostres salutacions d'amor a la República lusitana, al seu ilustre president Teofil Braga, a l'exèrcit de mar y terra que s'ha posat al costat dels revoltats y al gloriós poble que acaba de lliberarse.

Visca la República de Portugal!
Aquest es avui el nostre crit d'entusiasme. Confiem en que no trigarem gaire a poder cridar victoriosament un altre visca que portem al cor.

elegida, y el llansava a les ires gubernamentals. Ja sabeu lo que va seguirse'n...

Jo no sé si el dia 13 desfilaran pels carrers europeus, altra vegada, les multituds noblement vindicadores. Jo no sé si els noms dels culpables resonaran altra volta sota l'anatema de les incapacitacions decretades per l'univers, per aquesta cosa que tots sentim y que mai ha pogut dirse'n ab més justesa la *Ciutat*. Jo no sé si Barcelona, que apenas tingué veu en l'hora que calia, voldrà enguany cobrirse de noblesa y dissenyar un gest de desagravi a l'ombra del sacrificat. Jo no sé si en aqueix dia en que, anyalment, Espanya sofrirà una especie de presentació en judici davant el món, se ratificarà ab més força que mai l'inhabilitació dels responsables executivament d'aquell fet, sense que valgui dir si votaren en pro o en contra en el Consell de Ministres ont *solidariment* va decidir-se.—Lo que sé es que la veu dels moments de consciència'm mana, y a ella obeeixo, repetir serenament en aquet dia la petició que el primer de tots, vaig fer en els dies en que això era un perill; y cridar davant els ciutadans altra volta la demanda que *un dia o altre segurament serà escoltada*: JO DEMANO LA REVISIÓ CIVIL DEL PROCÉS FERRER.

Espanya, ja us ho deia, ha tingut la trista missió d'omplir de records victimaris les plases de les capitals del món. Es un curiós monopoli d'exportació... Però en el cas de la repressió contra la revolta de Barcelona hi ha qualque cosa encara més irriant que l'obra de sang y de persecució. Aquell govern no va contentarse ab batejar de sang el cap de les víctimes. Més crudel que aquells mateixos governs del final d'Isabel II, qui particularment (com ho feia en González Brabo) avisaven les víctimes pera prevenirles contra el cop y afavorir llur fugida, com volent compensar ab una noblesa d'homes privats la propia baixesa de governants, el govern de 1909, ben conscient de la desproporció monstruosa entre castics y culpes, ben conscient de l'inanitat de les proves judicials, y seguint lògicament la conducta del ministre que volgué, ab el calificatiu de separatisme, prevenir al restant d'Espanya contra el moviment de Catalunya, aquell govern volgué cobrir de deshonra la testa esberlada de les víctimes edificant una llegenda de sang entorn de lo que fou la més incruenta y la més respectuosament humana de les revoltes.

No sé que s'hagi senyalat encara, com una de les culpes d'aquell govern, aquesta positiva constatació: el gabinet Maura va senyalar el dia de la reapertura de Corts en vista del dia destinat a l'execució d'en Ferrer. Es dir: va subordinar una cosa a l'altra, accelerant la primera pera que la segona pogués verificarse sense que la cridoria de les esquerres impedis l'obra de la venjança, premeditada fredament.—No s'oblidi mai!

Sobre'l cap d'en Ferrer, además, no va perseguir l'autor material: va perseguir l'idea, l'esperit renovador, odiat, naturalment, per totes les obstinacions de rassa. L'homenatge al mort es, doncs, una mena de salutació de totes les utopies, en una doble vindicació de l'ignocencia material de l'home, no culpable del fet, y de l'idea plenament licita.

Així desfilarèm avui, tots els idealistes de la política, davant la tomba encara fresca.

GABRIEL ALOMAR

LA SETMANA L'aniversari

BONS profetes sigueren els que'l 1.º de Febrer de 1908, a la plassa del Rocio de Lisboa, davant dels cadavres del rei Carles y del seu hereu Lluís Felip, vegeren també morta la monarquia portuguesa.

Tres anys no han passat encara, y ja s'està complint el pressagi fet aquell dia. Sense que ningú ho esperés, però sense tampoc sorprendre a ningú, el dimars va esclatar a Lisboa un moviment insurreccional, al crit de *visca la República!*

La rebelió, formidable ja desde'ls primers moments, té'l doble caracter militar y popular, y en ella hi han pres també part alguns barcos de l'esquadra.

Tallades per mar y per terra les comunicacions, les notícies que de Portugal ens arriben són, a més d'escasses, confoses.

La revolució—diuen desde Badajoz—va estallar el dimars a primera hora del matí, prenenthi part dos regiments y el poble, als quals s'uniren immediatament milers de forasters que'l dia anterior havien entrat a Lisboa.

Un diputat republicà va anar en un bot a avisar a l'esquadra, y adherida gran part d'aquesta al moviment, prompte els seus canons feren foc contra el palau real, aont s'havien refugiat els defensors del trono.

Ni del rei ni de sa mare se'n sab res que tingui color de verosimilitut. Hi ha qui a don Manuel el fa presoner dels revolucionaris, hi ha qui'l creu amagat no lluny de la capital, hi ha qui'l suposa embarcat y camí d'Inglaterra.

Se parla ja de la constitució d'un Govern provisional de la República portuguesa, en el que, baix la presidencia del sabi Teofil Braga hi hauria en Machado, en Costa, l'Almeida, y en Tellez.

Però, tornem a dirho, ab absoluta certesa no pot afirmarse res. Lo unic que sembla estar fora de dubte es que'l forn de la nació veina bull, bull, bull...

Mentrestant, carregat ab el pes d'una cascaca que evidentment li ve massa baldera; aturadit pel terratremol de Portugal; amoinat pel formigueig d'una dotzena de vagues; marejat, en fi, per les habilitats del Mokri, les mitges paraules d'en Montero Ríos y el silenci d'en Moret, en Canalejas, el dijous a la tarde, va obrir les Corts.

Y aquí comensà Cristó a patir. Y aquí comensaren a patir també altres que no tenen ab Cristó la més petita semblansa.

L'aniversari d'en Ferrer

Quan LA CAMPANA torni a sortir, l'aniversari de la mort d'en Ferrer serà passat. Consagremlí doncs, avui, la nostra hebdomadaria.

Vaig rebre, fa uns dies, carta d'un bon amic meu que's troba a Manila. Jo tinc un petit noi que's dedica a l'inofensiva y vella ocupació de coleccionar segells postals. El noi va arrencar, doncs, ple de joia, el segell postal de les Filipines americanes, y fixantse en la cara—noble cara—que s'hi veia, va preguntarme: «—¿Qui es aquest? ¿Es el Rei de Filipines?» L'imatge deia, a baix: *Rizal*. «—Sí, fill meu,—vaig respondre—això ve a esser el Rei de Filipines; però es un rei mort; un rei mort resuscitat, com es un rei mort resuscitat, pera 'ls cristians, Jesucrist. Y aquell Rei mort, que's deia Rizal, nosaltres el matàrem. Ja ho sabras, ab el temps.» El noiè, a tot això, me mirava ab ulls d'extranyesa. No comprenia aqueixa cosa formidable y estúpida, l'història que li havia tocat viure...

Mai aqueixa altra cosa formidable, el patriotisme, m'havia caldejat el rostre ab tal onada de vergonya...

Imagíneu un espanyol que vagabondegi, a manera de jueu errant, de cap a cap de món. Aquest espanyol, en el passeig de la Luneta, va abaixar els ulls avergonyits, un dia, davant l'estatua d'en Rizal, *fusellat per Espanya*. Un altre dia, al bell mitg de Brusel·les, baixà els ulls encara sota l'ombra acusatriu dels comtes d'Egmont y de Horn, *degollats per Espanya*. Y altres dies y altres dies, per tot arreu, làpides de carrers y monuments de plasses li feren abaixar els ulls davant el record d'en Francisco Ferrer, *fusellat per Espanya*.

Era un dels primers dies de la repressió. Jo assistia de lluny, desde la meua Mallorca, an aquell tristíssim aclaparament de tota energia cívica davant l'arbitrarietat gubernamental. Converses crudels, a dreta y esquerra, saborejaven, antropofàgicament, les notícies, notícies falses, producte del mateix desitg dels qui les propagaven. Una veu digué: «—Ahir, a Montjuic, varen fusellarne doscents catorze; entre ells en Francisco Ferrer, de l'Escola Moderna...» El desitg, per primera vegada, prenia la forma d'indicació, d'acusació, de delació, d'instigació.—Després, ja ho recordeu: tot un senyor fiscal del Tribunal Suprem recullia de boca d'aquets delators el nom de la víctima

res facciosos se vegessin obligats a desistir de dur a cap la projectada manifestació, per manca d'adeptes que s'avinguessin a formarhi. De les realidades, moltes no tingueren importancia. Tan mínima fou la quantitat dels seus tristos components.

Si el clericalisme no es, doncs, una potencia; si ab totes les penes y treballs arriba just a treure uns centenars d'adeptes al carrer; si en les lluites electorals demostra aixís mateix no tenir cap força, ¿a sant de què l'amenassarnos un dia y altre ab el desbordament d'imaginaries multituds, de llegions somniades, que a modo d'espantall veiem treure, cada cop que una ventada civilisadora posa en perill els privilegis y ventatges de que indugudament disfruta?

Al Govern toca, en primer lloc, deduir les conseqüencies que del fracas dels actes del passat diumenge se deriven. No hi ha dret, després de lo presenciat, a que se'ns sotmeti per més temps a la vergonya dels pobles civilisats, deixant incomplet el programa de reformes verament lliberals que anuncià al ferse carrec del Poder.

A despit de la propaganda feta, ab tot y els mil recursos posats en joc, ha fallat l'intent dels clericals, que pensaven imposar diumenge a Espanya el poder del Vaticà. L'haver convertit les sagristies en club, els circos carlistes y catolics en centres d'operacions, les arrogancies guerreres y els sermons comminadors no han servit de res. L'estol facciós del nostre país s'ha cobert altra vegada ab el més afrentós dels ridiculs...

Si després d'aquesta manifesta prova d'impotencia acabada de donar per l'enemic no's decideix el senyor Canalejas a tirar resoltament pel camí del mitg, serà ben be que a dalt, com entre'ls d'abaix, no queda ja en aquet malaurat poble el més petit concepte de lo que la vergonya significa.

BAC DE RODA

JOUS varen tornar a obrirse les Corts.

Si el credit politic tingués un termometre — deixant apart la bolsa, que ja diuen que ho es — seria curiós saber els graus que en ell han baixat les esperances que a l'inaugurarse la passada legislatura havia fet concebir en Canalejas.

Poques vegades ha comensat un Parlament les seves tasques sota un cel tan negre com el d'avui. La pluja no ha esclatat encara, però que la tamborinada està ja si cau no cau, no hi ha un sol politic expert que ho posi en dubte.

Sembla que en Canalejas, que en quant a optimisme deixa molt enera al nostre bondados Governador civil, ha dit que pera resguardarse de tot lo que ha de venir ne té més que suficient ab la seva eloquencia.

Potser sí que la *labia* li prestarà grans serveis, però de tots modos, nosaltres, en el seu lloc, ens sangrariem en salut y, a més de la llengua, no badariem pas: preparariem el paraigües.

El diari lerrouxista assegura ab molta formalitat que a Andalusia, a don Alejandro, l'han rebut pels pobles com a un nou Messies.

Nosaltres creiem que la noticia es certa. Però, que no se'n refii massa, el *caudillo*, d'això.

També com a un Messies varen rebre els jueus al pobre Jesucrist, y al cap de quatre dies varen crucificarlo guapo guapo.

Y això que Jesucrist, encara que no tingués tants diners, valia bastant més que l'amo de la *Casa del Pueblo*.

Al tenirse noticia del moviment revolucionari de Lisboa, la primera nació que va enviar barcos an aquelles aigües sigué Inglaterra.

Aquesta gent són aixís, y no saben dissimularho.

Ni en els moments més augustiosos poden olvidar-se de que són *inglesos*. Y, d'una manera o altra, volen cobrar.

Diumenge a la nit, a la sortida de la Catedral, els vingeren, a les dames negres barcelonines, desitjos de manifestarse.

Y empeses per la santa fe, s'arribaren a la Rambla, com podria ferho el més vulgar dels lerrouxistes.

Una parella de policia va ser prou pera que l'estol de rates de sagristia abandonés el nostre popular passeig ab el rosari entre les cames.

Al cap de dos minuts no'ls quedava, als viants, altre record de la manifestació carcuda que el fet de que anés al davant d'ella el pe-

riodista don Lluís Figa, qui per cert aixordava l'espai ab tremendos crits de: ¡¡Visca el Papa rei!!...

En Figa capitanejà la manifestació ab el proposit de sumar el major nombre possible de comensals al nou banquet que en honor d'en Carles Vázquez, pintor de cambra d'en Jaumet, en Figa ha organitzat al saló de la sicalip-tica rectoria.

Després del de la Barceloneta, el del pas-satge de Sant Ximpiçí.

¡En Figa protector de l'industria hostalera! Veiam si aixís farà la pau.

BREDA, 8 d' Octubre.

Una vegada més s' haurà convenut el nostre corb negre ab el desastrós fracàs que tingué el prop-passat diumenge, dia 2 d' Octubre.

Doncs sí; com a protesta contra la política del ilustre Canalejas (encara que aixís no sigui per ells) acordà el nostre emmascarat fer una pofessó per tot el poble, y resultà un desastre dels més grossos; fins de l' Ajuntament, que en sa major part es carlí com el primer que hi pugui haver, no hi va anar ningú, aixís es que la dita professó va reduir-se a deu o dotze homes d'aquells que per desgracia tots els pobles petits disfrutem, y d' un remat d' ovelles de quinze a vint anys, entre filles de Maria y altres que no'n són, y que si prenen part en tals mixigangues es d' aburrides de la vida, perquè la majoria, tant les hicas com les que no són hicas, ho fan tan sols perquè mai cap jove les hi a dit res. Això, doncs, vol dir que si hi ha algun foraster que tingui ganas de casarse, que vingui cap a aquest poble, que de ties ne trobarà moltes.

MANLLEU, 5 d' Octubre.

Tenim en aquest poble, en el carrer del Pont, una cloaca destapada que ab la femta que d' ella en surt acabarà per infectar la població. D' ella'n surten cucs, barrancots, crancs, crispulins, escarabats, pontins, caps-grosos, bufallums, el mico Arqués, el gat Guardiet, y una colla de ratas que aprenen de viure de l' os de porc (aprenents de cape-lla). Tots plegats despedeixen tanta pusterma que sera precis que'ls republicans y socialistes hi tiren unes quantes bombones de cloro y vidriol para desinfectarla.

Aquesta farandola d' insectes, ab motiu de la manifestació tributada an en Pau Iglesias (500 manifestants que l' a-narem a rebre a l' estació) treuen la bilis desde'l paperot carca-carli Lo Mestre Titas, insultant als concejals obrers y al president de l' Agrupació Socialista ab paraules que no mereixen comentari per lo grosques, y tot perquè anarem a rebre a l' Iglesias. Deurien voler que anesim a rebre al cara-brut Junyent o a Don Palmacio.

M' ha dit el nas-ratxo que té ganas de fervos un remitit a l' esguena d' en Palluchs.

Y prou per avui.

CERVELLÓ, 3 d' Octubre.

¡Alerta! Sí; aquest es el crit que devem donar tots els bons liberals d' aquets encornats al anunciarse per la clericalia l' Aplec del Remei, ermita propra en aquest poble. Es consuetud de molts anys la festa d' aquéixa ermita de Mas Vila que s' escau aquest any al prop-vent diumenge, dia 9. Y saben quina se n' han pensat nostres retrògrades clericals? Doncs han escullit aquest dia pera manifestarse contra la política anticlerical del senyor Canalejas. Està clar, com que s' tracta d' una festa, que madurada pel anys, se li ha donat per la rodalia cert caracter popular, els homes negres, temerosos d' un fracàs, han apelat al recurs suprem de fer en aquest dia l' Aplec carlista de protesta... y la cosa queda clara: els que hi vagin, tots seran manifestants. ¡Alerta, doncs, liberals que esteu le d' aurades llibertats! No aneu al Remei, el diumenge; deixeu los sols... que bramin. ¡Alerta!

MONISTROL DE MONTSERRAT, 3 d' Octubre.

El delirium tremens, l' olla xica dintre la gran, la porta per la finestra, l' acabóse; no hi ha paraules més gráfiques pera expressar ab més justesa la gran festassa que'ls reaccionaris d' aquesta vila varen celebrar el diumenge passat, preparada mentre els elements progressius dormien allargassats sobre'l jas de florits llorers conquerits en gloriozes lluites passades. Sortosament la part sana del poble, que no té'l cervell emboirat per l' estupidesa ni el cor emussat per l' imbecilitat, no s' ha deixat impressionar com la senzillera alosa, ni com l' incaute negre africà, pels mirallets y coloraines ab que'ls partidaris de la forsa varen temptarla pera ferla caure en la xarxa del fanatisme més repugnant; no tan sols pot dirse que no s' ha deixat arrossegar per la corrent de la farsanteria, sino que, desvetllantse d' una vegada, ha donat el crit d' alerta, y a tota costa vol recobrar el terreno perdut. Nosaltres tenim el convenciment de que, si el poble emprèn la lluita ab coratge y arduesa contra l' onada negra, el seu triomf sera falaguer; contra la ferma roca de les nostres conviccions, per frisosas que siguin les onades, totes aniran estrellantse.

Una de les notes més simpàtiques es la de que'l nostre arcaide, així com alguns concejals, fent honor als ideals que diuen professen, deixaren d' assistir a la professó; pot ben dirse que quasi tota's compania d' hipòcrites, igno-cents, llanuts... o massa esquilats.

Aires portugueses

¡Alsa, alsa, quin safarranxo!
¡Vaya un modo d' armar gresca!...
Forses indisciplinades,
tiros a dreta y a esquerra,
multituds en rebeldia,
morts y ferits a dotzenes,
comunicacions trencades,
atacs contra mansions regies...

¿Serà que O terror dos mares
ha volgut dá un tom per terra?

Es l' extranya pregunta que mil llavis somrient han formulat:
—Al cap-d' avall, aquet minyó ¿com queda?
¿Destronat o tronat?

—¿Què passa a Lisboa?

—Res.

—Res?... Si els diaris no paren de parlar-nos dels successos que allí estan desenrotllantse... ¿Que no es vritat lo que diuen?
—Sí que ho es, però, caramba, no crec que hi hiagi motiu per darhi tanta importancia.

—Be, doncs, ¿què passa, en resum?
—Que aquella colla de plagues, adelantantse d' un mes a lo que l' almanac marca, se creuen que ja es Tots-Sants, y estan fent la castanyada.

—Per fi estem en ple equinocci.
—Oh ca!... Ja ha passat fa dies.
—Sí?... Arribi's fins a Lisboa y allí l' hi diran de misses.

—¡Ah!... ¿Ja ha tornat de viatge?
—Sí. ¿Sab lo que m' ha passat?
Recurrent extranyes terres, que no vull anomenar perquè la cosa es molt grave, m' he trobat al mitg del fang, abonyegada y rompuda, una corona...

—¡Ja ja!...
Ja li diré ont l' ha trobada.
—Ca! ¿Aont?

—A Portugal.

A la voreta del Tajo, dimars, un cego infelís, esgarrapant la guitarra, anava cantant aixís:

—Com més amunt puja un home, tant si es sabi com si es llec, el dia que se'n va d' oros més gros se fa el xiribec.

Dona molt gust divertirse, y beure, y riure, y cantar, però, es lo que diu el ditxo: Mal usar no pot durar.

Si veieu troncs que cauen y mireu ceptres romputs, digueu: Dels pecats dels pares els fills ne van geperuts.

C. GUMA

La cassa d' esquiroles

N aquets darrers temps els diaris parlen molt de la *chasse aux renards*. Aquestes paraules són franceses, però lo que elles signifiquen no passa a Fransa solament. *Chasse aux renards* vol dir cassa d' esquiroles. Es la persecució dels obrers esquiroles per part dels vaguistes. Alguns grupus sindicalistes francesos, massa entusiastes de l' anomenada *acció directa*, han fet de la *cassa d' esquiroles* un dels seus preferits medis de combat.

El mot francès *renard*, que en sentit propi vol dir guineu, s' aplica als obrers que acudeixen a suplir als vaguistes quan aquets deixen la feina. El *renard* francès es, doncs, l' *esquirole* català. En una nota publicada setmanes enrera ja explicàrem la veritable significació del mot *jaune*, la traducció literal del qual (*amarillo* en castellà, *groc* en català) usen desde fa algun temps els nostres sindicalistes, y que no vol dir pas lo mateix que esquirole.

A Fransa, la cassa d' esquiroles ha sigut metòdicament organizada en algunes vagues. Ha donat lloc a incidents comics, y també a incidents tragics. Fins han inventat els sindicalistes uns aparells especials pera castigar als esquiroles. Un d' ells es la *chaussette à clous*, que es un sabatot ple de claus, ab el qual els vaguistes copegen als que acudeixen al treball. Un altre es la *machine à bosseler*, que no es altra cosa que un gran garrot destinat a abonyegar (*bosseler*) el cap dels esquiroles tossuts. El *ciudadà Browning* (nom que'l cèlebre Hervé ha donat als revolvers y pistoles) juga també un paper important en la *chasse aux renards*.

¿Veritat que les concises explicacions precedents basten pera fer antipatic y fins repulsiu aquet procediment de la cassa d' esquiroles?

En aquesta mateixa secció hem senyalat les atenuants que concorren en el fet d' agredir els vaguistes als esquiroles per efecte de l' excitació y de l' apassionament que's produeixen en els conflictes obrers. Però aquestes atenuants no les trobem en la cassa d' esquiroles, preparada ab sang freda, realizada ab refinament de crudeltat. Per vituperable que sigui la conducta dels esquiroles, no hi ha motiu pera que'ls nous tribunals sindicalistes els fassin víctimes de bàrbares penes. Per la propaganda y per l' educació s' ha de reduir el nombre d' esquiroles, y no pas per medi de sabates plenes de claus y de *màquines de fer bonys*.

La cassa d' esquiroles representa una lamentable desviació del sindicalisme. Els que la practiquen contradiuen les seves propies idees. La gran majoria dels sindicalistes no volen tribunals, ni organissació de justicia, ni presons. Y vetaquí que ells se converteixen sovint en jutges, en policies, en escarcerers y en executors de sentencies. Unes vegades els vaguistes agafen als esquiroles y els tenen tancats un gratat d' hores. Altres vegades els fan compareixer davant d' un tribunal en tota regla format per membres del sindicat. No fa gaire que un periódic explicava el següent curiós detall d' un interrogatori d' un esquirole pel tribunal sindicalista:

—Per què vas a treballar, taint als que fan vaga?—li preguntaren.

—Perquè haig de donar menjar a la meva familia.

—La veritable familia de l' obrer es el sindicat—li replicaren sentenciosament.

No deixem de comprendre el greu daný que causen els esquiroles als obrers associats. Però no creiem que se'ls hagi de combatre per medi de crudels casseres. La *cassa d' esquiroles* fa més mal que bé al sindicalisme, puig li fa perdre simpaties y el presenta baix un aspecte ben poc atractiu.

P. S. El conflicte obrer de Sabadell, que comensà ab la vaga de la casa Seydoux, ha arribat a una gravetat extraordinaria ab la declaració del *lock-out* patronal. Potser algunes de les mesures preses per la Federació Obrera de Sabadell són criticables, però es evident que són els patrons els qui han perdut més la serenitat. Per la seva situació y pels seus interessos, els amos són els qui més haurien de fer pera evitar l' enverinament dels conflictes. Y aquesta vegada, com tantes altres, no han estat pas a l' alsada dels seus devers socials.

Declarar el *lock-out* es una imprudencia. Si no són prudents els patrons, ¿com se pot demanar que ho siguin els obrers? El *lock-out* equival a sitiar per la fam als treballadors. Y la fam no es pas bona consellera. Fins quan el conflicte, de bon o mal grat, s' arregla, queda en els cors el foc amagat de l' odi. La generalissació del procediment patronal del *lock-out*, o tancament de fàbriques y tallers, contribuiria poderosament a portar les lluites socials a un terreny de sagnant violencia.

Juguen ab foc els fabricants que declaren el *lock-out*. Es aquesta una espasa de dos talls. Cal tenir compte. Farien molt bé de mostrarse transigents, els patrons sabadellencs. L' actitut generalment correcta y pacífica dels vaguistes es un motiu més pera que s' avinguin a pactar llealment ab els obrers, els quals mereixen, pel sol fet dels seus dolors, un gran respecte.

A. R. y V.

CAPELLANESQUES

La netedat es mitja vida

En els moments actuals, en que tant se parla del Còlera y de la possibilitat de que vingui a fer nos una visita, fora convenient que's portés la vigilancia a certs llocs, no fiscalissats fins ara, y que no's distingeixen pas per la seva netedat.

Si estés a la nostra mà, publicariem el següent bando: «Cada setmana's fregaran ab gas y terra d' escudelles les rajoles de totes les iglesias, se posaran a la bugada totes les estoles; y's passarà una mà de barnis a les reixetes de tots els confessionaris. Qui no cupleixi, pagarà una multa relacionada ab l' importancia de l' edifici, y als que reincideixin, a la tercera vegada s' els faré tancar l' establiment.»

¿No'ls sembla que això fora posar oli en un llum?

La moda y Pius X

Segons diuen, el Papa de Roma ha ordenat, d' una manera terminant, que les dones no entrin a les iglesias ab les falduilles lligades. Pius X, públicament, no ha dit res més; no obstant se sab que tal prohibició es deguda a que, ab aquesta mena de cinturons a l' altura de la pantorrilla, se detallen exageradament les formes femenines, y això, segons el criteri del Papa, té cert regust de gentilisme grec y l' Iglesia catòlica deu esser refractaria a tot lo pagano.

Ara sí que crec en l' infalibilitat del Pare Sant, ja que demostra una penetració a prova de barrina. El Papa, o el colom que l' aconsella, devia pensar: «En primer lloc, de lligams ja'n ténim be massa ab els que'ns posa en Canalejas; y en lo referent a l' ios per qüestió de falduilles, prou feina'ns donen els nostres provocadors y impenitents ternorios de sotana.»

No obstant, la raó més poderosa es lo del gust pagà. ¡Pagat... ¿Pagat, a l' Iglesia, quan precisament el pare de la criatura es poder passar la bacina?...

Conflicte possible

¿Que no s' han enterat de l' ordre enviada desde'l Vaticà a tots els seus subordinats, —els seus subordinats que encara tenen parroquia— de que no donguin terra sagrada als morts que—en vida, naturalment—no hagin complert ab els preceptes de l' Iglesia?

Doncs, sí; per voluntat expresa d' en Pep Sastre, d' avui endavant els que morin deixats de la mà del rector del seu poble, tindran molta feina a buscar pis, ja que al cementiri trobaran les portes tancades.

¡No n' hi havia prou ab el Calvari que sufren els treballadors pera tenir un sostre aont passar la vida que, fins un cop morts, se'ls ha de fer la guizta!

La burocracia catolic-celestial va complicant les coses que es un gust. Ja veig a Sant Pere, amo de les claus del cel, montant un negociat pera entendre's ab tots els fessers. Si els aires d' emancipació obrera han arribat fins allà dalt, y a Sant Pere no li augmenten el sòu, no fora extrany que's declarés en vaga.

¡Llavors sí que seria un jeroglífic sapiguer els que morin en gracia de Deu!

EL PARE CROSPIS

EL vinent dijous, dia 13, s' inaugurarà en aquesta ciutat un Congrès lliurepensador, organitzat per algunes entitats progressives, el lema de les quals no es altre que la frase famosa d' en Gambetta: «El clericalisme! Heus aquí l' enemic.»

Deu temes figuren en el programa de les tasques del Congrès, y tots ells, inspirats per la mateixa alenada anticlerical y reformadora, venen sintetitzats en un sol crit, resum y sello del Congrès: O ab Roma o ab la Llibertat.

Els qui vulguen adherirse a aquest *aplec* de l' esperit lliurepensador, han de dirigir-se al President de la Comissió organissadora, Travessera, 8 (Teatre Modern), Gracia-Barcelona.

Qui no té res que fer...

Al Ajuntament de Madrid s' hi ha presentat una proposició demanant que's construeixi un forn pera la cremació dels cadavres.

L' Ajuntament de Madrid, si fa o no fa, es tan bo com el de Barcelona.

Y no content ab fer cremar als seus administrats en vida, vol encara mirar si pot ferlos cremar un cop morts.

Un telegrama expressiu.

Ho es bastant el que'ls nostres conservadors s' han passat de mà en mà aquets darrers dies: «Maura y Cierva llegados á Fortuna sin novedad.»

Ja es molt que'ls grans culpables puguin arribar sense novetat a alguna banda.

Però's tractava d' anar a Fortuna, y, es clar, varen arribarhi be... *afortunadament*.

Davant del projecte d' instaurar una *catedral laica* pera celebrarhi els matrimonis civils, hi ha divisió de parers entre'ls regidors radicals barcelonins. Els uns volen que s' utilitzi el Pan-teó de catalans ilustres, els altres, l' ex-restuar-ent del Parc.

Si don Prudenci fos aquí, aviat ho tindria arreglat.

Proposaria pera capella dels sacramentals himeneus una dependencia de la Casa del Poble.

¡Oh, y quin un pera deixarse perdre el negociet de les cartes de casament!

Se veu que l' invicta Espanya encara està per la banya.

L' altre dia, a Madrid, deu mil manifestants, sortint dels Toros, van seguir al torero Vicens Pastor, ovacionantlo.

Deu mil individus darrera d' un Pastor... Els espanyols sempre se sentiran ovelles.

Visca l' Higiene!

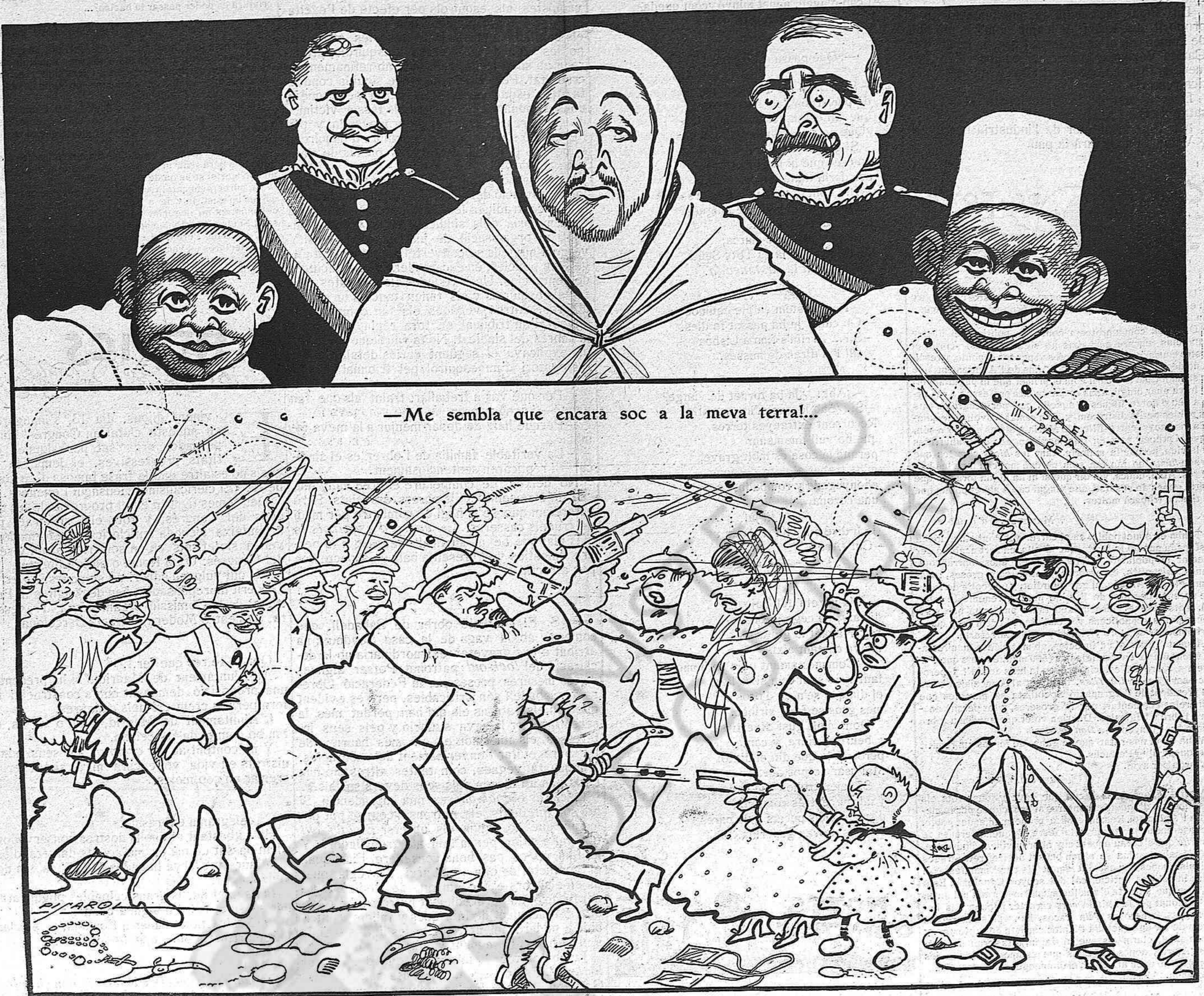
El Govern acaba de dictar unes disposicions legislatives reglamentant la prostitució. Esperem que la política lliberal y anti-religiosa d' en Canalejas entrarà dintre d' aquesta nova llei...

Està tan prostituida.

Mossén Pollastre, l' aixerit cacic de la Bonanova, desde que va veure que'n Lerroix corria per aquets mons de Deu en un luxós automòbil de sa propietat, no va acariciar altre pensament que'l de tenirne un. A totes les feigreses riques que se li morien les assistia y les cuidava fins als ultims moments, pera veure si al anarse'n al cel se recordaven d' ell, y al ultim ha sortit ab la seva.

Ara'l veureu tots els mitgdies pujant el passeig de Gracia ben repapat en l' herencia, en forma d' automòbil, d' una bona senyora, que,

El Mokri, contemplant les "discussions" entre clericals y anticlericals

a més d'això, li ha deixat, un cotxe de dos cavalls (que ja s'ha venut) y una casa que diuen val més de seixanta mil duros.
Tira, peixet! ara si que tindrà paga de canonge!

Una conversió a l'inversa.

A Gènova acaba de morir, a l'edat de 94 anys, un capellà molt estimat del poble. Això—com ja s'hi hauran fixat—no té res de particular.

Lo curiós es que, a l'hora de la mort, el venerable sacerdot, que tota la vida havia semblat dels convensuts, ha demanat que l'enterrassin civilment.

Ja ho diu el Comendador, en l'acte del cementiri:

*Un punto de contrició
da á un alma la salvación.*

Un marrec de quatre anys està fent una raresa. Un amic de la casa's dirigeix a la senyora.

—Però ¿què dimoni té aquesta criatura, que crida tant?

—Què té?... Ja l'hi diré... El caracter de son pare!... Veliaquí lo que té.

Després del ball dels casats, la Remei diu al seu marit:

—Vaja, veig que has fet progressos... Ara, ballant, no'm fas malbé'l vestit com quan erem solters.

L'espós, ab tota ingenuïtat:

—No t'extranyi. Ara haig de pagar jo la modista, y abans la pagava'l teu pare.

Els precursors de la República portuguesa

Els quatre diputats republicans per Lisboa, ALMEIDA, MENEZES, COSTA, y BRAGA, que ab les seves persistents y valentes campanyes han vingut preparant l'opinió pera realisar el moviment que'l passat dimars volcà el trono dels Braganzas.

A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

- 1.ª ANAGRAMA.—Agnès—Ganes.
- 2.ª ENDEVINALLA.—Pesses.
- 3.ª TARGETA NUMÉRICA.—Sr. Gumersindo Gomis: R. Miro, 2, Reus.
- 4.ª CONVERSA.—Sis.
- 5.ª JEROGLIFIC I.—Teatres.
- 6.ª ID. II.—Endavant y fóra.

Cavallers: J. A.: No'ns podem entretenir en traduccions. Ademés, això dels *fondos* es cosa molt delicada.—N. C.: El cas se dona sovint a tot arreu, y per la seva índole no's pot tractar sinó de certa manera.—J. P. (a) Dreyfus: Aprofitarem alguna cosa.—Josep Reixach: No'ns treuen de cap apuro.—Agustí Esclasans Folch: Entra en cartera, y veurem.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: De tres, dos; no pot queixarse.—Un teixidor de la fàbrica Sedó: Es molt defectuosa.—Pere Mayolas: Sento haverli de dir que no'ns tindrien cap utilitat.—Joan Antich Puquí: També ho sento per lo que toca a vostè.—J. A.: Me temo molt que no hi cabrà.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a